

**STANOVENÍ HODNOTY POPLATKOVÉHO ODLOVU LOVEM
OBHOSPODAŘOVANÉ ZVĚŘE PRO ÚČELY OCEŇOVÁNÍ ZVĚŘE**
DETERMINATION OF PAID HUNTING VALUE FOR HUNTABLE GAME

Filip Chrbját⁷⁰

ABSTRAKT:

V České republice stále neexistuje žádný obecně závazný právní předpis stanovující způsob zjištění hodnoty zvěře. Hodnota poplatkového odlovu je součástí škody na lovem obhospodařované zvěři. Ztrátu možnosti využití poplatkového odlovu lze charakterizovat jako ušlý zisk (lucrum cessans), tedy majetkový prospěch, který by jinak poškozený pravděpodobně dosáhl, kdyby nedošlo ke škodě. Pro účely tvorby návrhu metodiky pro oceňování živé a usmrčené zvěře se hodnota poplatkového odlovu určuje dle ceny obvyklé, vycházející ze současně platných ceníků poplatkových odlovů, především ceníku Lesů České republiky s.p. a Vojenský lesů a statků ČR s.p. Cena obvyklá vyjadřuje cenu v místě a čase obvyklou a může být dosti proměnná. Proto není účelem stanovení hodnoty poplatkového odlovu pro jednotlivé druhy lovem obhospodařované zvěře jako ceny konstantní, ale ceny vycházející z místních poměrů v době jejího oceňování, tj. ve smyslu ceny obvyklé.

ABSTRACT:

There is no common-law regulation providing a method for game evaluation in the Czech Republic. The value of the catch fee is part of the damage to the hunting of farmed animals. Loss of use fee hunting can be characterized as loss of profit (lucrum cessans), a property benefit that would otherwise damaged probably reached, if there was no damage. For the purpose of the design methodology for the valuation of live and killed the game of catch value fee determined according to the normal price, based on the currently valid price list of charges catch, especially the price list of Forest of the Czech Republic, s.p., Military and forests and farms Czech Republic, s.p. A price reflects the usual price in the usual place and can be quite variable. Therefore it is not the purpose of determining the value of the catch of fees for different species of huntable game as constant prices, but prices based on local conditions at the time of valuation.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Poplatkový odlov, lovná zvěř, hodnota zvěře

KEYWORDS:

Paid hunting, huntable game, game value

1 Úvod

V České republice stále neexistuje žádný obecně závazný právní předpis stanovující způsob zjištění hodnoty zvěře. Hodnota poplatkového odlovu je součástí škody na lovem obhospodařované zvěře, dle autorem navrhované metodiky. Ztrátu možnosti využití poplatkového odlovu lze charakterizovat jako ušlý zisk (lucrum cessans), tedy majetkový

⁷⁰ Chrbját, Filip, Ing. – VUT, Ústav soudního inženýrství, Údolní 244/53 budova U14, 602 00 Brno, +420734764828, filip.chrbjat@usi.vutbr.cz

prospěch, který by jinak poškozený pravděpodobně dosáhl, kdyby nedošlo ke škodě. Navrhovaná metodika se zabývá oceněním zvěře zejména pro účely trestného činu pytláctví, tedy neoprávněného lovu. Ocenění se týká všech druhů zvěře, uvedených v § 2, zákon č. 449/2001 Sb. o myslivosti.

Škodou na zvěři se rozumí finanční újma, která vznikla uživateli honitby v souvislosti s ulovením a zcizením jednoho nebo více kusů zvěře. Přitom ulovení může být provedeno odstřelem nebo odchytem. U zvěře obhospodařované lovem je nejobjektivnějším způsobem zjištění výše finanční újmy součet všech výnosů, o které uživatel honitby upytlačením kusu zvěře přišel.

Hodnota poplatkového odlovu vychází z buď z ceníku poplatkových lovů anebo z předem sjednané ceny. Uživatelé honiteb nabízející poplatkový odlov uvádí ve všeobecných podmínkách pravidla pro průběh lovu a finanční vyrovnání. Nejčastěji používané ceníky lovů jsou od Lesů České republiky s. p. a Vojenských lesů a statků s.p. Jiné společnosti (např. myslivecké sdružení) nabízející poplatkové lovy obvykle jeden z těchto ceníků přejímají. Ceník LČR s. p. vychází též ze srovnání s ceníky poplatkových lovů v okolních státech, ceny uvedené v něm nabývají poměrně vysoké objektivitu a je nejpoužívanějším ceníkem poplatkových lovů v ČR. Ceny jsou uváděny v českých korunách nebo eurech.

2 stanovení Hodnoty poplatkového odlovu lovem obhospodařované zvěře

2.1 Obecná metodika

Stanovení hodnoty poplatkového odlovu je třeba určit pro výpočet celkové hodnoty lovem obhospodařované zvěře (LOZ) pro účely oceňování. Tento materiál bude sloužit jako součást návrhu metodiky pro oceňování živé a usmrcené zvěře, na které autor pracuje v rámci disertační práce na ÚSI, VUT v Brně. V budoucnu může sloužit jako metodický návod pro znalce při zjišťování hodnoty zvěře zejména v případech pytláctví či jinak vzniklé škodě na zvěři. Filozofie zjištění hodnoty poplatkového odlovu vychází z ceny obvyklé a způsobu jejího zjištění. Metodika stanovení hodnoty poplatkového odlovu vychází z ceníků poplatkových odlovů zvěře.

Cenou obvyklou se podle zákona č. 151/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, rozumí cena, která by byla dosažena při prodeji stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění.

Otázkou je, kdy vůbec může být hodnota poplatkového lovu uplatňována? Metodika oceňování LOZ vychází z teorie, že neoprávněným ulovením a krádeží nebo znehodnocením kusu (kusů) zvěře vznikne uživateli finanční újma z potenciálních výnosů, o které tímto neoprávněným počinem přišel. Z tohoto konstatování vyplývá, že náhradu hodnoty poplatkového odlovu LOZ lze nárokovat pouze tehdy, zdali uživatel honitby běžně nabízel a uplatňoval možnost poplatkových odlovů v honitbě.

Někteří uživatelé honiteb uplatňují formu smluvních cen, které si domluví, a neřídí se ceníkem poplatkových odlovů LOZ pro jejich honitbu.

Pro uplatnění nároku za poplatkový odlov LOZ musí být uživatel honitby schopen doložit v evidenci, uplatňování poplatkových odlovů v daném roce, popř. v předcházejících letech. Například občanské (myslivecké) sdružení vede v deníku příjmů a výdajů mj. veškeré příjmy, tedy i příjmy z poplatkových lovů. Může nastat i situace, kdy se myslivecké sdružení rozhodne pro službu poplatkových odlovů nově. Zde by bylo rozhodující datum zápisu z myslivecké schůze, při které se poplatkové lovy odsouhlasily a doba, ke které se daná zvěř oceňuje.

Na většinu druhů LOZ se poplatkový odlov neuplatňuje a tak je jeho hodnota při oceňování nulová.

2.2 Problematika a možnosti přístupů pro stanovení hodnoty poplatkového odlovu LOZ

Stanovení ceny obvyklé hodnoty poplatkového odlovu lovem obhospodařované zvěře může být řešeno několika způsoby. Všechny ale mají své pro a proti a není snadné určit optimální řešení.

2.2.1 Možnosti přístupu ke stanovení hodnot poplatkového odlovu LOZ

A. Stanovení konstantních hodnot poplatkového odlovu LOZ

Stanovení konstantních hodnot poplatkového odlovu LOZ je velmi obtížně řešitelný způsob zjištění těchto hodnot. Přírodní poměry a tedy i myslivecké podmínky jsou v České republice velmi rozmanité, stejně tak jako každý kus zvěře má svůj unikátní genofond a v určitých oblastech je určitý ekotyp zvěře a určitá poptávka po jejich odlovu. Od těchto a různých dalších faktorů se odvíjí stanovení ceníku pro poplatkový odlov LOZ, popř. s ním spojené další poplatky. Například některé ceníky ale uvádí cenu poplatkového odlovu selete prasete divokého na čekané za cenu 1000,- Kč a ve stejné honitbě na společném lovu za cenu 2000,- Kč. Pokud by v takové honitbě oceňovala LOZ, jaká je tedy výše potenciální finanční újmy z neuplatněného poplatkového odlovu? Ceny poplatkových odlovů jsou velmi rozdílné v rámci různých organizací v České republice. I v rámci například Lesů ČR, s.p., jsou rozdílné ceny na různých lesních závodech nebo u Vojenských lesů a statků ČR, s.p. jsou rozdílné ceny na různých divizích. Proto je obtížné vyvodit konstantní ceny pro všechny honitby. Tyto ceny by se mohly dosti lišit od ceny obvyklé.

B. Stanovení hodnot poplatkového odlovu LOZ dle stupně atraktivity honitby

Stanovení hodnot poplatkového odlovu LOZ je možné postavit i dle atraktivity honiteb. Jednalo by se tedy o několikastupňové rozřazení honiteb dle jejich atraktivity, tedy potenciální výše zájmu loveckých hostů o poplatkový odlov v honitbě a zároveň i ochota si připlatit za lovecký zážitek v lovecky atraktivnější honitbě. Například v třístupňovém rozřazení honiteb by mohly být v první stupni s nejvyšší atraktivitou pro lovecké hosty Národní parky a Vojenské lesy a statky, s.p., kde jsou obecně vyšší ceny poplatkových odlovů a pro jejich zachovalost přírodního prostředí, nadprůměrnou velikost honiteb, nadprůměrné trofejové hodnoty apod. V druhém stupni by mohly být zařazeny honitby Lesů ČR, s.p., resp. jejich lesních závodů, režijních honiteb lesních správ, honitby šlechtických rodů a jiné, především lesní honitby. Ve třetím stupni by byly zařazeny méně atraktivní honitby, jako jsou především myslivecká sdružení s převahou zemědělské půdy z rozlohy honitby. Pro každý stupeň by byly stanoveny konstantní hodnoty poplatkových odlovů LOZ. Tento způsob je přesnější forma prvního způsobu stanovení hodnot poplatkových odlovů. V oceňování zvěře se může od ceny obvyklé více či méně lišit. Problémy mohou nastat v samotném zařazení honiteb do stupně atraktivity.

C. Stanovení hodnot poplatkového odlovu LOZ individuálním přístupem

Stanovení hodnot poplatkového odlovu LOZ individuálním způsobem určuje individuální přístup k oceňovanému objektu v závislosti, konkrétních podmínkách, aktuálně platném ceníku poplatkových odlovů v dané honitbě apod. Z důvodu rozrůzněnosti přírodních podmínek, atraktivity honiteb, variabilitě trofejových hodnot zvěře a měnících se ceníků

poplatkových lovů a jiných faktorů je objektivnější pro zjištění ceny obvyklé v místě a čase přistupovat k ocenění hodnoty poplatkového odlovu LOZ individuálně.

2.2.2 Výběr neoptimálnějšího stanovování hodnot poplatkového odlovu LOZ

Metoda se stanovením konstantních hodnot poplatkových odlovů LOZ by velmi zjednodušila způsob zjištění výše této hodnoty pro daný případ ocenění. Další výhodou je jednodušší forma ocenění zvěře znalci. Nevýhodou zůstává obtížné stanovení jednotných (konstantních) hodnot LOZ a tedy i jejich celková neobjektivnost.

Při vytvoření stupňů atraktivity honiteb se lze z hlediska exaktnosti lépe přiblížit objektivnějším hodnotám poplatkového odlovu LOZ, problém by mohl nastat při snaze některých honiteb v zařazení o stupeň atraktivnější honitbě z důvodu dosažení vyšších hodnot zvěře při oceňování.

U individuálního přístupu ke stanovování hodnot poplatkového odlovu LOZ se posuzuje každý oceňovaný kus zvěře zvlášť, hodnota je vysoce exaktní a znalec nejspíše určí hodnotu poplatkového odlovu dle ceny obvyklé.

Stanovení hodnoty poplatkového odlovu LOZ individuálním přístupem se považuje autorem za nevhodnější přístup pro zjišťování této hodnoty pro účely oceňování LOZ.

Obrázek č. 1 – Ulovená dospělá bachyně. (CHRBJÁT, F., 2011)

Picture No. 1 – Shot adult wild sow. (CHRBJÁT, F., 2011)

2.3 Hodnota poplatkového odlovu LOZ

Pro zjištění hodnoty poplatkového odlovu LOZ bude uživatel honitby muset poskytnout ceník poplatkových odlovů LOZ, kterým se v dané honitbě řídí a prokázat uplatňování takového ceníku v evidenci příjmů (nebo například v zápisu z myslivecké schůze o tom, že se takovým ceníkem hodlají v době oceňování řídit).

V případech, kdy je nutné obdovat trofejovou část zvěře pro účely stanovení hodnoty poplatkového lovu, se obvykle zjišťuje orientační bodová hodnota. Oficiální hodnota se zjišťuje metodou CIC (The International Council for Game and Wildlife Conservation) až na výstavě na minimálně národní úrovni. Většina trofejí se na tyto výstavy vůbec nedostane.

Proto je možné dát trofej ohodnotit některému členu Ústřední hodnotitelské komise trofejí při Ministerstvu Zemědělství České republiky. Tato hodnota je relevantní a soudní znalec s ní může oficiálně pracovat.

Metoda CIC s mezinárodně uznávanou platností umožňuje hodnotit trofeje teprve až 3 měsíce po ulovení. Oficiální hodnocení provádí komise expertů CIC na výstavě trofejí pořádané pod záštitou CIC. Hodnotitelské komise pro jednotlivé výstavy jsou jmenovány komisí CIC pro výstavy a trofeje, přičemž pro výstavy světové je jmenována komise nejméně sedmičlenná, pro výstavy mezinárodní nejméně pětičlenná a pro národní nejméně tříčlenná. Mimo uvedené výstavy může oficiální hodnocení trofejí provést hodnotitelská komise CIC též při příležitosti zasedání komise CIC pro výstavy a trofeje a při valném shromáždění CIC. V těchto případech získá majitel trofeje diplom CIC a musí se zavázat, že při nejbližší příležitosti zajistí zveřejnění trofeje ve výstavním katalogu výstavy minimálně národní úrovně, aby ji mohla zaregistrovat myslivecká veřejnost. Jestliže je trofej již jednou hodnocena komisí expertů CIC, platí toto hodnocení trofeje jako konečné.

3 Závěr

Hodnota poplatkového odlovu LOZ je součástí návrhu metodiky pro oceňování živé a usmrčené zvěře, který byl na odborné úrovni projednáván s některými předními českými odborníky na myslivost a oceňování, sídlících na institucích Mendelova univerzita v Brně, Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v.v.i., Zbraslav Strnady; Ministerstvo Zemědělství ČR; Safari Club International Bohemia a se soukromými soudními znalci).

Oceňování zvěře vychází vývojově z teorií oceňování přírodních zdrojů, později členěných na obnovitelné a neobnovitelné. Pro tvorbu návrhu metodiky pro oceňování zvěře je znalost historických přístupů a názorových teorií oceňování přírodních zdrojů nezbytná. V České republice historicky nebyla a stále není úředně platná metodika pro ocenění živé a ulovené zvěře. V zájmu české myslivosti je takovou metodiku vytvořit, a to zvláště z důvodu nejasností ve způsobu oceňování zvěře a sjednocení oceňovacích přístupů soudních znalců v oboru ekonomika, respektive oboru lesní hospodářství – odvětví myslivost, pro tyto případy oceňování.

Tato metodika se může stát podkladovým materiálem pro stanovení závazných legislativních pravidel pro zjišťování a oceňování hodnoty zvěře.

4 Literatura

[11] FEUEREISEL, Josef: *Ekonomika v současné české myslivosti*. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2006. Habilitační práce

[12] FEUEREISEL, Josef: *Příspěvek k vypracování zásad oceňování zvěře*. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2000. Disertační práce

[13] CHRBJÁT, Filip: *Problémové okruhy při vypracování metodiky pro oceňování živé a usmrčené zvěře*. VUT v Brně, duben 2011, Brno, ISBN 978-80-214-4276-4

[14] CHRBJÁT, Filip: *Historické přístupy a teorie oceňování zvěře*. VUT v Brně, leden 2011, Brno, ISBN 978-80-214-4238-2

[15] Kolektiv autorů: *Penzum, základy znalostí z myslivosti*. vydal Druckvo spol. s.r.o., 7. vydání, 2006.

- [16] MZe ČR: *Sazebník minimálních hodnot upytlačené zvěře podle druhu, pohlaví a věku*. 2010. dostupné [on-line] na <http://www.cmmj.cz/Files/08/0873fee6-266c-4374-8d9a-b69acd396bac.pdf>
- [17] NOVÁK, Rudolf: *Myslivecké právo*. SLŠ Hranice, 2003.
- [18] NOVÁK, Rudolf: *Náhrady škod způsobených na zvěři*. článek v časopisu *Myslivost, Stráž myslivosti*, 1998/2/6-7
- [19] Věstník ČMS: *Finanční ohodnocení zvěře pro úřední účely*. 1992. 3:61
- [20] VLS s.p.: *Ceník poplatkových lovů zvěře platný v rámci VLS ČR, s.p. pro mysliveckou sezonu 2011/2012*. 2011. Dostupné [on-line] na <http://www.vls.cz/stahni/ceniky-lovu>
- [21] Vyhláška č. 491/2002 Sb. o způsobu stanovení minimálních a normovaných stavů zvěře a o zařazování honiteb nebo jejich částí do jakostních tříd
- [22] Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění
- [23] Zákon č. 151/1997 Sb. o oceňování majetku a o změně některých zákonů
- [24] Zákon č. 449/2001 Sb. o myslivosti, v platném znění
- [25] Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění